

Recenzja sporządzona na okoliczność wszczęcia postępowania o nadanie stopnia dra habilitacyjnego dla dra Romualda Fajtanowskiego.

Zleceniodawca recenzji:

Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu, Wydział Architektury i Wzornictwa,
pismo CK, z dnia 5 kwietnia, 2017 roku, informujące o wyznaczeniu mojej osoby recenzentem
w komisji habilitacyjnej do oceny osiągnięć Pana dra Romualda Fajtanowskiego,
Nr BCK-VII-L-6235/17

Dokumentacja złożona przez habilitanta:

1. Dokumenty

- wniosek o wszczęcie postępowania habilitacyjnego
- opis dyplomu uzyskania stopnia doktora
- kwestionariusz osobowy wg obowiązującego wzoru
- zgoda na finansowanie postępowania habilitacyjnego
- zapis elektroniczny załączonych materiałów na płycie CD

2. Design 1

- dokumentacja dorobku obejmująca osiągnięcia projektowe przed uzyskaniem stopnia doktora

3. Design 2

- dokumentacja dorobku obejmująca osiągnięcia projektowe po uzyskaniu stopnia doktora

4. Dydaktyka

- dokumentacja dorobku obejmująca osiągnięcia dydaktyczne po uzyskaniu stopnia doktora

5. Wystawy

- dokumentacja dorobku obejmującą działania wystawiennicze po uzyskaniu stopnia doktora i katalog prac fotograficznych z wystawy DEKADA

6. Autoreferat

Dane habilitanta:

dr Romuald Fajtanowski ukończył studia magisterskie na Wydziale Architektury i Wzornictwa Przemysłowego w PWSSP w Gdańsku. Dyplom z wynikiem bardzo dobrym uzyskał w 1987 roku.

Od ukończenia studiów pracuje w charakterze projektanta dla potrzeb przemysłu, a od roku 2007 zatrudniony jest na stanowisku naukowo-dydaktycznym w Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym w Bydgoszczy.

Stopień doktora w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej, sztuki projektowe

został nadany mu uchwałą Rady Wydziału Architektury i Wzornictwa ASP w Gdańsku w dniu 19. 01. 2012 roku.

Ocena autoreferatu.

Autoreferat pisany jest w formie życiorysu twórczego projektanta.

Wersja polska autoreferatu zawiera 55 stron. Struktura treści jest przejrzysta. Po części wstępnej 14 kolejnych rozdziałów zawierają treści dotyczące wybranych przez autora projektów.

Piętnasty rozdział, dotyczy indywidualnych projektów powstałych bez zamówień zewnętrznych. Znajdują się w nim również informacje o warsztacie, którym habilitant posługuje się podczas projektowania.

Rozdziały 16 -19 dotyczą pracy dydaktycznej, a kolejne informują o udziale habilitanta w wystawach zbiorowych i o zrealizowanych wystawach indywidualnych. Dowiadujemy się z nich jak ważnym narzędziem wspomagającym projektowanie dla habilitanta stała się fotografia i jaką ważną rolę odgrywa jako medium służące przekazywaniu myśli i emocji. To ostatnie nabrało szczególnych znaczeń dla habilitanta, który poza działalnością projektową zajmuje się fotografią i z powodzeniem uczestniczy w znaczących wystawach fotograficznych.

Całość autoreferatu zakończona jest wykazem zrealizowanych projektów i życiorysem twórczym wraz z listą uzyskanych nagród.

Projekty omawiane są chronologicznie, zgodnie z kolejnością ich powstania. Szczegółowe informacje wyjaśniają istotę każdego z nich od założeń projektowych, zakresów i celów projektu, do historii powstawania każdego z nich. Każdemu omawianemu projektowi towarzyszy kontekst związany ze strategią zlecniodawcy i z jego kondycją finansową jako czynniki zewnętrzne mające wpływ na projekt i jego realizację. Autoreferat wskazuje na zalety i ograniczenia istniejące dla projektanta podczas realizowania zleceń dla podmiotów gospodarczych. Poruszane kwestie pisane są językiem przejrzystym i wyważonym, a ich merytoryczne znaczenia świadczą o dojrzałości i wysokim poziomie świadomości projektowej habilitanta. Opisał realia towarzyszące swojej twórczości takimi jakimi one są, bez pokusy o koloryzowanie i bez próby podkreślenia własnej oryginalności.

Pisze o swoich sukcesach i porażkach. Stawiane tezy i przytaczane argumenty świadczą o dużym doświadczeniu, o dużej znajomości przedmiotu i o nabytych kompetencjach zawodowych, a dołączona do autoreferatu dokumentacja katalogowa projektów jest potwierdzeniem dużego potencjału twórczego.

Merytoryczną wartość autoreferatu oceniam wysoko, a zawarte w nim informacje z powodzeniem mogą posłużyć do przygotowania przez habilitanta nie jednego tematycznego wystąpienia i wykładu autorskiego w uczelni i poza nią.

Ocena dołączonego dzieła.

Do oceny w postępowaniu przewodowym wskazany został fotel audytoryjny.

W autoreferacie znajdują się informacje o etapach pracy nad projektem, a w dokumentacji zatytułowanej Design2 znajdują się zdjęcia z prac nad prototypem i zdjęcia końcowego wytworu. Ilość oraz jakość informacji tekstowej i wizualnej wystarczają dla przeprowadzenia takiej oceny.

W autoreferacie w rozdziale SELLA przedstawiona jest historia projektu i założenia, które w początkowym etapie określił inwestor – jak to czasem bywa we współpracy projektanta z przemysłem. Okazało się jednak niemożliwym stworzenie projektu będącego kompromisem

między oczekiwaniami przyszłych użytkowników, strategią inwestora i rachunkiem ekonomicznym.

Dopiero współpraca inwestora z placówką naukową jaką jest Uniwersytet, już na innych warunkach, bo przy wsparciu budżetu przez program unijny umożliwiło ponowne rozpoczęcie prac nad projektem, w którym o założeniach i zakresie pracy mógł już decydować projektant.

Praca nabrała charakteru studialnego, a metodologia pracy nad projektem stała się bardziej skuteczna. Jasno zostały sprecyzowane założenia uwzględniające warunki produkcji, a przede wszystkim zasady użytkowania produktu obejmujące cały aspekt komfortu zgodnego z warunkami normatywnymi i ergonomicznymi. Nastawienie się na wariantowość rozwiązań i to na każdym etapie projektu sprzyjało dokonaniu optymalnej oceny osiąganych rezultatów. Na początek wykonane zostały modele w skali 1:3, by stopniowo przejść do prototypów wykonanych w skali rzeczywistej i w docelowym materiale. W efekcie finalnym powstał prototyp fotela audytoryjnego który w łatwy sposób, dokonując zmiany nachylenia oparcia, może być również wykorzystany jako fotel kinowy. Prototyp spełnia wszystkie przedprojektowe założenia i przewiduje różne inne sytuacje wynikające z jego eksploatacji, jak zasady montażu w różnych konfiguracjach przestrzennych, dokonywania napraw i jego demontażu. Tak ujęte założenia uwzględniające różne aspekty pojawienia się produktu świadczą o dużej dojrzałości projektanta.

W powstałym prototypie wyraźnie widoczna jest logika obecna w jego strukturze. Nie ma tu przypadkowych elementów składowych i nie ma przypadkowych kształtów. Wszystkie detale składające się na całość przyporządkowane są wewnętrznym relacjom funkcjonalnym i formalnym. Wizualnie fotel prezentuje się znakomicie i budzi zaufanie do komfortu użytkowego jaki oferuje.

Ocena osiągnięć twórczych.

Twórczość projektowa habilitanta charakteryzuje się różnorodnością zrealizowanych tematów z różnych obszarów problemowych. Za każdym razem są to jednak obiekty użytkowe i powstały one na zamówienia podmiotów gospodarczych i przewidziane były do realizacji przemysłowymi środkami wytwarzania.

Od 1986 do 2011 roku przeważały projekty drobnych elementów wyposażenia wnętrz oraz przedmioty użytkowane w gospodarstwie domowym.

Projekty powstałe po uzyskaniu stopnia doktora charakteryzują się już inną problematyką wymagającą od projektanta rozstrzygnięć bardziej dojrzałych i umiejętnością współpracy z konstruktorami, technologami, jak również z umiejętnością zmierzania się z kontekstem ekonomicznym, strategią wdrożeniową i przewidywania efektów społecznych wynikających z pojawienia się nowego produktu.

Powstały m. innymi projekty:

- obudowy kruszarki firmy MAKRUSZ
- wtryskarki do tworzyw sztucznych
- fotela audytoryjnego
- krzesła konferencyjnego Bejot
- krzesła przemysłowego
- stojaka pod kroplówki
- sufitów z panelami oświetleniowymi dla środków transportu

W każdym z powstałych projektów tego okresu, pomimo ich różnorodności, wyraźnie widoczna jest świadomość projektowa i osobowość jaką reprezentuje sobą habilitant. Jest z pewnością projektantem wrażliwym na formę i estetykę projektowanych obiektów ale również, a może przede wszystkim, świadomie przestrzega aspektów ich funkcjonowania.

Zdaje sobie sprawę, że projektowanie obiektów użytkowych ostatecznie jest projektowaniem

relacji użytkownika z nimi. Taka postawa sprawia, że nowy produkt jest akceptowany przez użytkownika dzięki cechom wizualnym a jednocześnie ma wyraźnie określony swój sens użytkowy. Projekty zabudowy maszyn charakteryzują się nie tylko troską o formę, zestawienia kolorystyczne, identyfikację wizualną firmy ale również uwzględniają warunki obsługi urządzenia, jak również warunki technicznej obsługi związanej z konserwacją, czy ewentualnymi naprawami.

Podobnie jest z innymi projektami. Przykładem mogą być projekty realizowane w ramach programu badawczego finansowanego przez PARP. W efekcie tych prac powstało siedzisko dla małego dziecka, które dzięki dodatkowemu wyposażeniu i systemowi dokonywania połączeń może pełnić kilka funkcji i może być przeznaczone do różnych zastosowań. Wynikają z tego oszczędności dla producenta i dla klienta, który nie musi nabywać kilku wariantów krzesełek.

Wszystkie projektowane obiekty wyróżniają się swoimi cechami użytkowymi jak również walorami estetycznymi zdefiniowanymi formą, użytym materiałem i kolorystyką.

Bogaty warsztat projektowy obfitujący w narzędzia, wykorzystujący również fotografię sprawił, że oprócz działalności projektowej habilitant realizuje się jako fotograf. Uczestniczy w wystawach i konkursach fotograficznych zdobywając liczne nagrody.

Najważniejsze to;

- *portfolio 2005- II edycja*, Warszawa 2005, Główna nagroda
- Międzynarodowy Konkurs *W obiektywie*, Kalisz 2006, Grand Prix
- Międzynarodowy Konkurs *Wielkopolska 2007*, Poznań 2007, Nagroda Główna

Za swoją działalność projektową uhonorowany został złotym medalem na Międzynarodowych Targach Poznańskich w roku 1989,1991,1995,1997, 1998.

Wykaz wszystkich otrzymanych nagród znajduje się w dokumentacji przewodowej.

Ocena osiągnięć dydaktycznych.

Praca dydaktyczna habilitanta w uczelni poprzedzona była dwudziestoletnią praktyką zawodową. Jako projektant habilitant współpracował z producentami podejmując się różnych zamówień. Realizacje przewidywane były w różnych technologiach z zastosowaniem różnych materiałów. Te bogate doświadczenia praktyczne i logistyczne pozwalające prawidłowo organizować proces projektowania stały się podstawą ustalenia strategii nauczania w Zakładzie Wzornictwa Uniwersytetu Techniczno- Przyrodniczego w Bydgoszczy. Efektem przyjętej strategii jest sylwetka absolwenta charakteryzująca się kompetencjami i umiejętnościami działania w obszarach wzornictwa i grafiki projektowej. Zapoznanie przyszłych projektantów z realiami wykonawczymi istniejącymi w przemyśle i w innych podmiotach gospodarczych odbywa się przez warsztaty projektowe, praktyki i staże organizowane w przedsiębiorstwach i w firmach współpracujących z Uniwersytetem.

Studenci poznają na nich różne technologie wykonawcze oraz warunki i procesy wdrażania projektów do produkcji. Przy tej okazji zrealizowane zostały tematy jak; ekspozytory wraz z zabezpieczeniami dla sprzętu elektronicznego, projekty ławek i innych elementów wyposażenia otwartych przestrzeni publicznych.

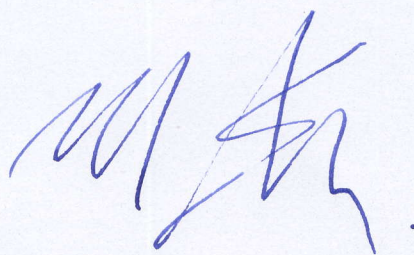
W konkursie organizowanym przez Urząd Miasta w Bydgoszczy, studenci otrzymali główne nagrody i wyróżnienia, a kilka wybranych prac wytypowano do realizacji. W dokumentacji przewodowej znajduje się katalog zawierający przykłady prac semestralnych i dyplomowych. Są one potwierdzeniem dobrze realizowanego programu dydaktycznego i zawierają nie tylko interesujące prace z zakresu produktu lecz również świadczą o wszechstronnym przygotowaniu studentów do projektowania i do prezentowania efektów swoich prac.

Konkluzja.

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że kariera zawodowa habilitanta miała prawidłowy przebieg, a zatrudnienie w charakterze pracownika naukowo-dydaktycznego w Uczelni była tego naturalną konsekwencją.

Osiągnięcia twórcze i pedagogiczne oraz wkład w kształtowanie prawidłowych kryteriów wartościowania jak również wkład w kształtowaniu estetycznych postaw w społeczeństwie należy wysoko ocenić.

Niniejszym stwierdzam, że osiągnięcia twórcze i dydaktyczne Pana dra Romualda Fajtanowskiego w pełni spełniają wymagania art. 16 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku, z późn. Zmianami o stopniach naukowych i tytułach oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki, stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie sztuki projektowe.

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, overlapping loops and strokes, likely representing the name of the official who signed the document.